

I.**Důvodová zpráva****Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 374/2016 Sb., o evidenci a kontrole jaderných materiálů a oznamování údajů o nich****I. Obecná část****1. Popis obsahu návrhu právního předpisu s uvedením důvodů, které k jeho předložení vedou, a shrnutí základních zásad a nejdůležitějších změn, které oproti stávající právní úpravě zavádí.**

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 374/2016 Sb., o evidenci a kontrole jaderných materiálů a oznamování údajů o nich (dále jen „návrh vyhlášky“) je předkládán v souvislosti s novelou zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon (dále jen „zákon“), tj. zákonem č. 83/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela nabyla účinnosti dne 1. 7. 2025.

Návrh vyhlášky reaguje na změny zavedené touto novelou v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů, zejména na změny v § 166 zákona.

K vydání vyhlášky je Státní úřad pro jadernou bezpečnost („SÚJB“) zmocněn ustanovením § 236 zákona.

Navrhovaná úprava reflektuje změny v oblasti nešíření jaderných zbraní, především zpřesnění povinností osob provozujících nebo zamýšlejících provozovat tzv. *záruková zařízení*. Tyto změny vycházejí z vyhodnocení dosavadní praxe při provádění kontrol zárukových zařízení a z požadavku na účinnější výkon mezinárodní kontroly ze strany Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

Současně návrh vyhlášky adaptuje nově přijatou právní úpravu na úrovni Evropské unie (Euratomu).

Předkládaná novela vyhlášky obsahuje pouze nezbytné dílčí změny původního znění, které zpřesňují a zjednodušují vybrané procesy v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů na základě problémů zjištěných v aplikační praxi. Podstata regulace v této oblasti zůstává zachována.

Cílem navrhované změny je vylepšení již osvědčeného systému evidence a kontroly jaderných materiálů v souladu s povinnostmi stanovenými zákonem, a zároveň promítnutí povinností či doporučení vyplývajících z příslušných mezinárodních dokumentů.

2. Zhodnocení platného právního stavu

V současné době platná vyhláška č. 374/2016 Sb., o evidenci a kontrole jaderných materiálů a oznamování údajů o nich, nabyla účinnosti dnem 1. ledna 2017 a za dobu své účinnosti doposud nebyla novelizována.

Hlavním cílem návrhu je reakce na novelu zákona, která provedla určité úpravy i v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů. Na zákonné úrovni byly také zpřesněny povinnosti osob provozujících nebo hodlajících provozovat tzv. *záruková zařízení*.

Dané úpravy zákonného rámce byly provedeny na základě vyhodnocení dosavadní praxe v oblasti provádění kontrol zárukových zařízení a z důvodu účinnějšího provádění mezinárodní kontroly ze strany Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

Změny se týkaly požadavků na projekty zárukových zařízení, tj. konkrétně na splnění technických požadavků na zajištění nezávislého napájení a osvětlení či na stavbu a její změny (viz § 166 odst. 6 zákona). Tyto zákonné požadavky mají být na prováděcí úrovni specifikovány tímto návrhem vyhlášky.

Nová právní úprava rovněž reflektuje plánovanou výstavbu nových jaderných zařízení a vývoj či rozvoj malých modulárních reaktorů (SMR).

S ohledem na množství a charakter výše popsaných změn nedošlo k celkové revizi stávající vyhlášky s tím, že se navrhuje pouze předkládané vydání novely vyhlášky, která obsahuje všechny výše uvedené úpravy vycházející ze změny zákona, z doporučení mezinárodních posouzení a rovněž i z aplikační praxe.

3. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky.

Návrh právního předpisu je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky.

4. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z jejího členství v Evropské unii.

Návrh právní úpravy je plně v souladu s dosud uzavřenými mezinárodními smlouvami upravujícími oblast evidence a kontroly jaderných materiálů.

V rámci nové právní úpravy byl adaptován nový předpis na evropské úrovni - Nařízení Komise (Euratom) č. 2025/974 o uplatňování záruk v rámci Euratomu.

Návrh právního předpisu je plně slučitelný s předpisy Evropské unie a NATO, není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými právními zásadami práva Evropské unie (např. zásada právní jistoty, proporcionality a zákazu diskriminace).

5. Zhodnocení souladu návrhu právního předpisu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Návrh právního předpisu je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad návrhu právního předpisu na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Návrh právního předpisu v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů s ohledem na svůj charakter nemá negativní hospodářský ani finanční dopad na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty. Právní úprava nebude mít ani negativní hospodářské a finanční dopady na hospodářské subjekty, včetně malých a středních podnikatelů.

7. Odůvodnění případného návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem právního předpisu souhlas již v prvním čtení.

není relevantní

8. Odůvodnění případného návrhu, aby navrhovaná právní úprava nabyla účinnosti k jinému dni než k 1. lednu nebo k 1. červenci kalendářního roku.

Účinnost novely vyhlášky je stanovena na 1. března 2026.

V souladu s pravidlem zavedeným v § 9 odst. 2 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, které umožňuje stanovit jiné datum účinnosti právního předpisu než k tzv. dnům jednotné účinnosti, je využita možnost nastavení zvláštního data nabytí účinnosti.

Důvodem je povinnost notifikace daného vyhlášeného předpisu v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, kdy jsou stanoveny minimální lhůty mezi oznámením technického předpisu na evropské úrovni a jeho přijetím, resp. nabytím jeho účinnosti na úrovni národní.

Návrh vyhlášky adaptuje nově přijaté nařízení Komise (Euratom) v dané oblasti, jehož projednávání a publikace nabraly zpoždění. Návrh vyhlášky nemohl být předložen dříve a při dodržení lhůty pro notifikaci technického předpisu nebylo možno nastavit účinnost k 1. lednu 2026.

V tomto případě je nastavována lhůta nabytí účinnosti předpisu delší, než by vycházela z pravidla o jednotné účinnosti, a tak je dostatečně naplněn smysl institutu legisvakance.

9. Odůvodnění jednotlivých ustanovení návrhu právního předpisu; odůvodnění obsahuje vysvětlení jejich účelu a nezbytnosti, popis právních norem v nich obsažených a z nich vyplývajících práv a povinností.

Viz zvláštní část důvodové zprávy.

10. Zhodnocení, zda návrh právního předpisu neobsahuje ustanovení, které by bylo svou povahou technickým předpisem podle právního předpisu upravujícího technické požadavky na výrobky, a informace o splnění oznamovací povinnosti podle tohoto právního předpisu.

Návrh právního předpisu je technickým předpisem podle právního předpisu upravující technické požadavky na výrobky a obsahuje taková ustanovení.

11. Informaci o konzultaci návrhu právního předpisu s Evropskou centrální bankou a výsledku konzultace, podléhá-li návrh právního předpisu takové konzultaci.

Návrh právního předpisu nepodléhá takové konzultaci.

12. Předpokládaný dopad návrhu právního předpisu, zejména.

12.1 Dopad na práva a povinnosti fyzických a právnických osob.

Navrhovaná právní úprava pouze zpřesňuje, doplňuje a vyjasňuje již existující povinnosti.

12.2 Dopad na podnikatelské prostředí České republiky.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné uvedené dopady.

12.3 Zhodnocení, zda návrhem právního předpisu není zakládána veřejná podpora.

Návrhem právního předpisu není zakládána veřejná podpora.

12.4 Sociální dopad, včetně dopadu na specifické skupiny obyvatel, především na osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné uvedené dopady.

12.5 Dopad na rovnost mužů a žen, upravuje-li návrh právního předpisu postavení fyzických osob nebo se tohoto postavení dotýká.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádná ustanovení, která by měla dopad na problematiku diskriminace a rovněž nepředpokládá žádné dopady na rovné postavení žen a mužů.

12.6 Dopad na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné uvedené dopady.

12.7 Dopad na ochranu práv dětí.

Navrhovaná právní úprava nemá žádné uvedené dopady.

12.8 Dopad na bezpečnost nebo obranu státu.

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá založení rizik v oblasti bezpečnosti nebo obrany státu ani jejich nárůst. Naopak předkládaný návrh vyhlášky přispěje ke zvýšení bezpečnosti státu, neboť jeho cílem je zpřesnění celého rámce evidence a kontroly jaderných materiálů.

12.9 Dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Při koncepci návrhu vyhlášky bylo provedeno posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Návrh vyhlášky nepřináší žádné změny, které by měly dopad ve vztahu k ochraně soukromí nebo k ochraně osobních údajů.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní dopady na oblast ochrany soukromí a osobních údajů. Respektuje právní rámec ochrany a zpracování osobních údajů a jeho jednotlivé parametry.

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopady na oblast ochrany soukromí a osobních údajů, respektuje právní rámec jejich ochrany a zpracování a naplňuje požadavky vyplývající z příslušných právních předpisů. Je v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních

údajů, i s nařízením (EU) 2016/679 (GDPR) o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

V rámci novelizace byly upraveny přílohy vyhlášky obsahující formuláře, které již v původním znění zahrnovaly některé osobní údaje.

Nově byl v příloze č. 1 zaveden formulář č. 5 – „Identifikační údaje držitele povolení k nakládání s jadernými materiály“, jehož účelem je umožnit držiteli povolení naplnit povinnost předávat Evropské komisi údaje požadované zákonem či předpisy Euratomu nebo Evropské unie, včetně identifikačních údajů fyzických osob. Tyto údaje budou prostřednictvím formuláře poskytovány Úřadu.

Shromažďování těchto údajů vyplývá z ustanovení § 26 a § 27 zákona, které ukládají povinnost vést seznamy a rejstříky jaderných materiálů, včetně přesného vymezení požadovaných osobních údajů, rozsahu jejich zveřejnění a doby uchovávání.

Údaje získané z formuláře jsou nezbytné pro výkon kontrolní činnosti inspektorů Úřadu i inspektorů Mezinárodní agentury pro atomovou energii a Euratomu. Aktuální kontaktní údaje jsou klíčové zejména pro zajištění neodkladného vstupu mezinárodních inspektorů do kontrolované lokality, aby nedocházelo k nepřiměřeným zpožděním výkonu jejich verificačních činností.

Současně jsou tyto údaje využívány pro vedení státního systému evidence a kontroly jaderných materiálů, kde je nutná operativní komunikace mezi držitelem povolení a Úřadem při zasílání evidenčních zpráv a dalších dokumentů vyžadovaných atomovou legislativou i mezinárodními předpisy. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby Úřad disponoval aktuálními kontaktními údaji konkrétních osob v kontrolovaných lokalitách, včetně telefonních čísel, emailových a poštovních adres.

Z hlediska ochrany osobních údajů a požadavků GDPR se jedná o nezbytné zpracování pro účely výkonu státní moci a plnění úkolů veřejné správy. Osobní údaje vyžadované vyhláškou jsou zpracovávány v rámci správních spisů vedených v souladu se zákonem o archivnictví a spisové službě a jejich uchovávání se dále řídí vnitřními spisovými a skartačními pravidly Úřadu.

13. Zhodnocení korupčních rizik návrhu právního předpisu.

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo předmětem korupčního rizika.

14. Odůvodnění případné navrhované odchylky v postupu projednání návrhu právního předpisu.

není relevantní

15. Informace dle zákona o regulaci lobbování

Navrhovaná právní úprava neobsahuje žádné ustanovení, které by bylo předmětem informační povinnosti podle zákona o regulaci lobbování.

II. Zvláštní část

K čl. I (Změna vyhlášky č. 374/2016 Sb.)

K úvodní větě

Dochází k úpravě zmocňovacích odkazů na atomový zákon v souvislosti s jeho novelizovaným zněním.

K § 1

Byla upravena dlouhodobá terminologická nekonzistentnost pocházející z původního názvu evropského předpisu, který ve svém novém znění konečně sjednotil terminologii s mezinárodními předpisy a dalšími příslušnými dokumenty. Nově zavedený pojem „záruky“ odpovídá tradičnímu názvosloví v této oblasti.

K § 6 písm. k)

Nově byla do seznamu povinností vedoucího evidence jaderných materiálů doplněna další povinnost týkající se zárukového plánu. Vedoucí evidence má povinnost zpracovat a následně případně aktualizovat zárukový plán. Další navazující povinností je také nutnost průběžně kontrolovat dodržování tohoto plánu.

Povinnost vyplývá ze znění ustanovení nového přímo použitelného předpisu (čl. 3 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 2 nařízení Komise (Euratom) 2025/974 o uplatňování záruk v rámci Euratomu) upravujícím předkládání předběžných prohlášení v případě nových zárukových zařízení.

K § 9 odst. 2

Nové znění ustanovení vhodněji zohledňuje praktický proces předávání Zprávy o změně inventury. Zároveň byla zásadně zkrácena a zjednodušena textace normativního ustanovení, které by mělo tak být pro adresáty právní normy jednodušší, přehlednější a srozumitelnější, aniž by nějak byl pozměněn původní smysl.

V rámci nové textace byla zohledněna aktuální koncepce a právní rámec digitalizace služeb státní správy orientované na zjednodušení komunikace s úřady, když je oproti původnímu znění je významně redukován počet podání a opakovaných zasílání různých dokumentů směrem k Úřadu či k jiným adresátům normy. Nově není již vyžadováno dodávání listinných dokumentů. Snižuje se tak celková administrativní náročnost.

Původní termín „transfer“ byl v tomto ustanovení nově nahrazen vhodnějším termínem „převod“ odpovídajícím tradičně užívanému pojmu pro tyto situace v rámci příslušných mezinárodních dokumentů (viz např. čl. 12 a 91 Všeobecné zárukové dohody č. 78/1964/Euratom nebo čl. 2 bod 17 písm. e) a příloha č. 3 nařízení Komise (Euratom) 2025/974 o uplatňování záruk v rámci Euratomu).

Zprávu o změně inventury (podle odstavce 3 tohoto ustanovení) má předkládat pouze držitel povolení umístění mimo zařízení (držitelé malého množství jaderného materiálu) v souladu s kritérii nově stanovenými podle čl. 2 bod 29 nařízení Komise (Euratom) 2025/974 o uplatňování záruk v rámci Euratomu.

K § 15

Zkrácené znění ustanovení zásadně zjednodušuje textaci původního ustanovení, aniž by byl pozměněn původní smysl. Nové znění snižuje administrativní náročnost pro adresáty, neboť ruší část původně stanovených povinností.

K § 16 odst. 1 písm. o)

Nově vložené ustanovení do seznamu požadavků na obsah dokumentace zohledňuje nutnost zavedení povinnosti o zahrnutí informací o výzkumných a vývojových činnostech pro jaderné materiály nebo v rámci jaderného palivového cyklu do textu interní směrnice držitele povolení o evidenci a kontrole jaderných materiálů jako součásti dokumentace pro povolovanou činnost.

Vedoucí evidence jaderných materiálů daného subjektu má mít přístup k informacím o prováděných výzkumných a vývojových činnostech zahrnujících či týkajících se jaderných materiálů nebo jaderného palivového cyklu. Jsou tak prováděny požadavky vyplývající z čl. 2.a.i, 2.a.x a 2.b.i Dodatkového protokolu k Všeobecné zárukové dohodě (č. 199/188/Euratom).

K § 16 odst. 3 písm. b)

Je upraven odkaz na zákonné ustanovení, které upravuje povinnost předávat Evropské komisi údaje požadované zákonem nebo předpisy Euratomu anebo Evropské unie, včetně identifikačních údajů fyzických osob, a tyto údaje poskytovat Úřadu. Identifikační údaje budou nově předkládány pomocí nově zavedeného formuláře č. 5 - „Identifikační údaje držitele povolení k nakládání s jadernými materiály“.

Potřeba výslovné úpravy povinnosti zasílání identifikačních údajů vyplývá z výkonu působnosti dozorových činností Úřadu, kdy je třeba především při výkonu mezinárodní kontrolní činnosti (Mezinárodní agentury pro atomovou energii nebo Euratomu) udržovat aktuální kontaktní údaje na konkrétní příslušné osoby u jednotlivých kontrolovaných subjektů.

K § 20a

Základní rámec požadavků na záruková opatření provádějící novelizaci příslušného zákonného ustanovení (§ 166 zákona) je uveden v tomto novém ustanovení, které upravuje proces plnění povinnosti poskytovat údaje o splnění technických požadavků v oblasti provádění zárukových opatření.

V příloze novely zákona byl nově doplněn druh licenčního dokumentu („Zárukový plán“) požadovaný v rámci žádosti o povolení k umístění, výstavbě, uvádění do provozu, provozu jaderného zařízení a pro jednotlivé etapy vyřazování z provozu, kterým má žadatel o povolení demonstrovat svoji schopnost implementovat adekvátním způsobem záruková opatření.

Vyhláška nově vymezuje základní rámec povinnosti zasílat dokument zárukového plánu a ve své příloze pak vyjmenovává konkrétní seznam jednotlivých činností, které musí být popsány v zárukovém plánu.

Nově vložené ustanovení adaptuje požadavky aktualizovaného znění příslušného přímo použitelného evropského předpisu. Zároveň zohledňuje požadavky vyplývající z příslušných mezinárodních smluv a dalších dokumentů v oblasti záruk (např. doporučení Mezinárodní agentury pro atomovou energii).

Prakticky se jedná o technické požadavky na zajištění nezávislého napájení a osvětlení a na stavbu. Základním účelem je především možnost efektivně zajistit soustavné monitorování pohybu jaderných materiálů v zárukových zařízeních a tím i zajistit možnost včasného odhalení možného zneužití jaderných materiálů k nedeklarovaným nebo nemírovým účelům. Současně se pomocí včasné implementace těchto zárukových opatření významně zvyšuje možnost zabránění a účinného odstrašení možného zneužití jaderných materiálů k nedeklarovaným nebo nemírovým účelům.

Jedná se o zohlednění požadavku „Safeguards by Design“ do projektu zárukového zařízení tak, aby na implementaci zárukových opatření bylo myšleno již od začátku projektu a nedocházelo k dodatečným nákladům nebo problémům při jejich zavádění v pozdější fázi projektu. Osoba projektující zárukové zařízení musí začít zohledňovat provádění zárukových opatření tak, aby to neohrozilo, nezbytně neprodloužilo nebo neprodražilo jejich implementaci.

Institut zárukového plánu je koncipován podle principu tzv. *graded approach*, kdy jsou informace požadované v rámci dokumentu zárukového plánu předkládány dozorovému orgánu opakovaně v každé fázi procesu (v rámci žádosti o povolení k umístění, výstavbě, uvádění do provozu, provozu a vyřazování z provozu) a postupně jsou doplňovány a konkretizovány v návaznosti na aktuální stav vývoje projektu.

K § 21

Nově upravená lhůta vztahující se k povinnosti uchovávat vyjmenované druhy dokumentů po určitou dobu výslovně zohledňuje novou úpravu na evropské úrovni a zároveň ji přizpůsobuje národním standardům. V praxi se tak celková lhůta uchovávání dokumentů prodlužuje.

K příloze č. 1

Dochází k minimální úpravě formuláře č. 2, který nově vhodněji reflektuje praktické procesy a doplňuje jeden nový kód inventurní změny nad rámec standardních mezinárodních požadavků.

Původní formulář č. 5 byl zrušen, jak na základě praktických zkušeností, tak za účelem zjednodušení procesu a snížení administrativní náročnosti. Byl zaveden nový formulář - „Identifikační údaje držitele povolení k nakládání s jadernými materiály“. Tímto formulářem bude držitel povolení k nakládání s jadernými materiály naplňovat povinnost předávat Evropské komisi údaje požadované zákonem nebo předpisy Euratomu nebo Evropské unie, včetně identifikačních údajů fyzických osob, a požadované údaje bude pomocí tohoto formuláře poskytovat též Úřadu.

K příloze č. 3

Vkládá se nová příloha č. 3, která v podrobnostech provádí nově vložené ustanovení zavádějící institut tzv. *zárukového plánu* (viz požadavky dle § 20a). Příloha konkretizuje a vyjmenovává jednotlivé činnosti, které musí být popsány v zárukovém plánu, a stanoví tak jeho formu a obsah. Vyjmenované kapitoly a jejich jednotlivé body dávají strukturu dokumentu, který musí být vypracováván v jednotlivých fázích procesu povolování. Detailnější popisy vyžadovaných informací budou specifikovány v navazujícím metodickém dokumentu.